

Sygn. akt III Ca 1246/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Magdalena Balion-Hajduk

Sędzia Sądu Okręgowego Gabriela Sobczyk

Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2020 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 15 maja 2019 r., sygn. akt I C 679/16

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od pozwanej na rzecz powoda 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 1246/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 maja 2019r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zasądził od pozwanej (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w S. 46 800 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 25 kwietnia 2016r., 7 100zł tytułem kosztów procesu oraz nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa nieuiszczone koszty sądowe.

Sąd Rejonowy ustalił, że 21 grudnia 2012 r. S. K. - jako ubezpieczający – zawarł umowę ubezpieczenia autocasco z (...) S.A. z siedzibą w S., na okres ubezpieczenia od dnia 21 grudnia 2012 r. do dnia 20 grudnia 2013 r. Wartość rynkowa pojazdu powoda marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w dniu zawarcia umowy została określona przez ubezpieczyciela na kwotę 190 000 zł, po dokładnym obejrzeniu samochodu przez agenta ubezpieczeniowego i wykonaniu kilku fotografii. S. K. skorzystał z dodatkowej opcji zapewniającej stałą sumę ubezpieczenia – klauzula 02. Ubezpieczenie obejmowała m.in. ryzyko kradzieży pojazdu.

Zgodnie z postanowieniami umowy, do wskazanej umowy mają zastosowanie ogólne warunki ubezpieczeń komunikacyjnych (OWU).

Zgodnie z § 3 pkt. 23 OWU szkoda całkowita to kradzież pojazdu lub szkoda, dla której koszty naprawy przekraczają 70% wartości rynkowej pojazdu w dniu zaistnienia szkody, przy czym koszty naprawy wyliczane są według określonych w kwotach brutto cen nowych części oryginalnych producenta i wymiaru koniecznej robocizny, wskazanych w systemie A., cen robocizny w autoryzowanych przez producenta pojazdu nakładach naprawczych. Pkt. 28 stanowi natomiast, że wartość rynkowa pojazdu to wartość brutto ustalona na podstawie notowań rynkowych cen pojazdów danej marki i typu obowiązujących na terenie Rzeczypospolitej Polskiej z uwzględnieniem cech indywidualnych, w szczególności: roku, produkcji, wyposażenia, przebiegu stanu technicznego pojazdu. Stosownie do § 4 ust. 1 OWU przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie pojazdy wraz z wyposażeniem podstawowym których okres eksploatacji w dniu rozpoczęcia okresu ochrony ubezpieczeniowej nie przekracza 12 lat, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Pojazd i wyposażenie dodatkowe określone w umowie ubezpieczenia, za opłatą dodatkowej składki, zostanie objęte ochroną ubezpieczeniową od szkód polegających na kradzieży pojazdu lub jego części pod warunkiem spełnienia łącznie powyższych warunków: ubezpieczenia pojazdu od przyczyn wskazanych w § 6 na 12-miesięczny okres ubezpieczenia, zainstalowania w pojeździe wymaganych przez ubezpieczyciela urządzeń zabezpieczających przed kradzieżą (§ 8 OWU). Zgodnie z § 14 OWU suma ubezpieczenia stanowi górny limit odpowiedzialności ubezpieczyciela. W ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia sumę ubezpieczenia deklaruje ubezpieczający. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. (§ 15 ust. 1 OWU). Składka ubezpieczeniowa ustalana jest po dokonaniu oceny ryzyka (§ 30 ust. 1 OWU). Składka ubezpieczeniowa jest płatna jednorazowo, a na wniosek ubezpieczającego może być rozłożona na raty. Składka ubezpieczeniowa uwzględnia spadek wartości rynkowej pojazdu w czasie trwania okresu ubezpieczenia.

Zgodnie z klauzulą nr 02 z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia pojazdów mechanicznych, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenia Autocasco zostanie rozszerzone w ten sposób, że za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia, uznawana jest suma ubezpieczenia określona w umowie, o ile suma ta została ustalona w zgodzie z § 15 ust. 1, 3-5 OWU. W sytuacji gdy suma ubezpieczenia nie została ustalona w zgodzie z § 15 ust. 1, 3-5 OWU, za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia przyjmuje się wartość rynkową z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, a nie wyższą niż ustalona w umowie sumę ubezpieczenia. Treść §15 OWU AC nie była z powodów uzgadniana indywidualnie.

17 grudnia 2013 r. pojazd marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), objęty ochroną ubezpieczeniową autocasco w pozwanym towarzystwie został skradziony.

Poszkodowany zgłosił powstałą szkodę pozwanej, która po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego przyznała powodowi odszkodowanie w wysokości 104 800 zł brutto. Po odwołaniu powoda pozwana dopłaciła powodowi 38 400 zł, z jednoczesnym zwrotem nadpłaconej składki w kwocie 568 zł. W uzasadnieniu decyzji wskazała, że wartość rynkowa pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia wyniosła 143 200 zł.

Wartość rynkowa pojazdu marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia tj. 21 grudnia 2012 r. wynosi 142 100 zł.

Sąd Rejonowy uwzględniając powództwo w całości powołał się na powołane wyżej regulacje OWU oraz art. 805 -834 k.c. i wskazał, że dokonał kontroli incydentalnej postanowienia § 15 OWU zgodnie z 385¹ § 1 i 3 k.c.

Sąd stwierdził, że postanowienia umowy nie zostały zawarte w warunkach swobody kontraktowej wyrażonej w art. 353¹ k.c., a integralną część umowy ubezpieczenia stanowiły Ogólne Warunki Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od

U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I.” (...)), które stanowią wzorzec umowy, na którego treść strona pozwana nie miała wpływu.

Ponadto wbrew twierdzeniom pozwanej, okoliczność zawarcia umowy z pośrednikiem ubezpieczeniowym, sama z siebie nie może przesądzać o tym, że strona powodowa miała wpływ na postanowienia zawarte „Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I.” (...)), które stanowią podstawę zawarcia tej umowy, strona powodowa mogła jedynie zaakceptować te warunki w formie opracowanej przez pozwanego, bez możliwości negocjacji poszczególnych postanowień. Sąd Rejonowy uznał, że

§ 15 OWU kształtuje prawa i obowiązki strony powodowej w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Przedsiębiorca, który posiada silniejszą pozycję na rynku, nie powinien wykorzystywać tego faktu przeciwko konsumentowi, który występuje jako słabsza strona. Przedsiębiorca powinien zachowywać się wobec konsumenta w sposób uczciwy i rzetelny. Jeżeli postanowienie zawarte w umowie jest sformułowane w taki sposób, że osłabia pozycję konsumenta względem przedsiębiorcy, należy przypuszczać, że jest ono sprzeczne z dobrymi obyczajami. Przez rażące naruszenie interesów należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku, przy czym pojęcie interesu należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, ale również rozumiany m.in. jako zdrowie, prywatność, czas czy szczęście.

W ocenie Sądu I instancji nie można przerzucać na ubezpieczającego obowiązku określenia wartości pojazdu, przy użyciu specjalistycznych programów, które nie są powszechnie dostępne, czy też poniesienia dodatkowych kosztów związanych z wykonaną przez profesjonalny podmiot wyceną przedmiotu ubezpieczenia. Wymaganie przez pozwaną, która jest przedsiębiorcą, od powoda będącego konsumentem wiedzy specjalistycznej, która pozwalałaby na profesjonalne oszacowanie wartości ruchomości, jest nie tylko niezgodne z celem ubezpieczenia, lecz także stanowi akt nielojalności i złej wiary, który należy uznać za sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interes strony powodowej. Sąd dostrzegł również abuzywny charakter przedmiotowych postanowień w ich kategoriowym brzmieniu. Przyjęcie takiego postanowienia powoduje, że pozwana znajduje się w znacznie dogodniejszej pozycji niż strona powodowa.

Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Rejonowy uznał, że postanowienia z § 15 „Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I.” (...) okazały się niezgodne z dobrymi obyczajami, przy tym rażąco naruszają interesy strony powodowej, a więc nie mogą być dla niej wiążące w myśl art. 385¹ § 1 k.c. Podobnie na temat identycznych zapisów wzorca umowy w innej sprawie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w Warszawie VII ACa 895/17 w wyroku z dnia 5 grudnia 2017 r.

Skutkiem prawnym zaistnienia niedozwolonego postanowienia umownego jest częściowa bezskuteczność, polegająca na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne ex tunc, natomiast pozostała niekwestionowana część umowy obowiązuje.

Ponadto z niekwestionowanych zeznań powoda wynika, że w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia z dnia 21 grudnia 2012r., agent ubezpieczeniowy pozwanej sam wyliczył wartość pojazdu na kwotę 190 000 zł, po dokładnym obejrzeniu przedmiotowego pojazdu i wykonaniu szeregu fotografii. Jak wskazał, na rozprawie w dniu 13 maja 2019r. powód, wyliczona wartość pojazdu przez agenta ubezpieczeniowego, nie zaskoczyła powoda, który zaakceptował sumę ubezpieczenia, określoną w oparciu o wartość pojazdu.

Sąd Rejonowy podzielił przy tym stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 24 kwietnia 2018r. (V CSK 305/17) stwierdził, że jeżeli wartość pojazdu ustala zakład ubezpieczeniowy, i to na nim spoczywa obowiązek jej określenia zgodnie z zasadami tam określonymi, przy dołożeniu staranności właściwej profesjonalistom, to negatywnych skutków niestarannej czy powierzchownej oceny i zawyżenia stałej wartości pojazdu nie może przerzucać na ubezpieczonego.

Pozwana jako profesjonalista, ustalając wartość pojazdu, a tym samym ustalając wysokość sumy ubezpieczenia, na kwotę 190 000 zł i od tej kwoty pobierając składki na ubezpieczenia, ponosiła ryzyko związane z powstałą szkodą do ustalonej przez siebie wysokości.

Sąd Rejonowy na podstawie art. 824 § 1 k.c. oraz z § 22 „Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I.” ((...)) uznał, że należne powodowi odszkodowanie za utratę pojazdu marki A. (...) winno wynosić sumę ubezpieczenia w wysokości 190 000 zł – sumę gwarancyjną przewidzianą w umowie między stronami, a z uwagi na fakt, iż na etapie postępowania likwidacyjnego, pozwana wypłaciła powodowi łącznie kwotę 143 200 zł, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda 46 800 zł, o odsetkach ustawowych orzekł na podstawie przepisu art. 481 § 1 k.c., od dnia wniesienia pozwu tj. od 25 kwietnia 2016 roku, zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana w apelacji zarzuciła:

- naruszenie prawa materialnego mające wpływ na treść wyroku, a to art. 385¹ § 1 k.c. przez jego błędną wykładnię i niezasadne zastosowanie i uznanie postanowień § 15 OWU za niezgodnione indywidualnie i niezgodne z dobrymi obyczajami, a przy tym rażąco naruszające interesy strony powodowej, a w konsekwencji przyjęcie, że postanowienia te nie są wiążące dla strony powodowej,

-naruszenie prawa materialnego mające wpływ na treść wyroku, a to art. 65 k.c. przez niewłaściwą wykładnię treści łączącej strony umowy ubezpieczenia, a w szczególności § 3 pkt 28, § 22 pkt 1 i 2, § 15 pkt 1 OWU oraz klauzuli nr 02, to jest klauzuli stałej sumy ubezpieczenia. Dokonana przez Sąd I instancji błędna wykładnia wyżej wymienionych przepisów skutkowałą uznaniem, że zasadnym jest wypłata ubezpieczeniu ubezpieczonemu odszkodowania w kwocie określonej w umowie jako stała suma ubezpieczenia, w sytuacji, gdy wysokość została określa sposób nieodpowiadający rynkowej wartości pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia,

-naruszenie art. 824¹k.c. przez jego niezastosowanie, skutkujące przyznaniem powodowi odszkodowania w wysokości wyższej niż wysokość poniesionej szkody,

- naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na treść wyroku, a to art. 233 § 1 k.p.c. w związku 278 k.p.c. polegające na przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie ich oceny zupełnie dowolnie i niezgodnie z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i zasad logicznego rozumowania. Błędna ocena materiału dowodowego przejawia się całkowitym pominięciu przez sąd I instancji wniosków płynących z wydanej w sprawie opinii biegłego, w której biegły wycenił wartość pojazdu powoda na dzień ubezpieczenia na 142 100 zł, a prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego winna prowadzić do uznania, że faktyczna wartość pojazdu powoda na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia opiewała na kwotę ustaloną przez biegłego, a roszczenie powoda zostało zaspokojone w całości w toku likwidacji szkody.

Pozwana wniosła o zmianę wyroku przez oddalenie powództwa oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji oraz zasądzenie kosztów.

W uzasadnieniu apelacji pozwana wskazała także, że na etapie przyjmowania wniosku o ubezpieczenie zakładu ubezpieczeń nie ma obowiązku ani też możliwości, aby weryfikować przedkładane przez ubezpieczającego dokumenty pochodzenia pojazdu w zakresie przekraczającym poza normalny standard przyjęty w tym zakresie. To osoba wnioskująca jest zobowiązana do złożenia we wniosku o ubezpieczeniu informacji zgodnie z rzeczywistością, ze swoją najlepszą wiedzą oraz do przedłożenia autentycznych dokumentów pochodzenia pojazdu. Ubezpieczający, wybierając produkt z klauzulą stałej sumy ubezpieczenia winien wskazać pełne i rzetelne dane, tak, aby wartość pojazdu ubezpieczenia odpowiadała wartości rynkowej, czego w niniejszej sprawie nie uczyniono. W toku likwidacji szkody zakład ubezpieczeń dokonał ustaleń dotyczących historii auta, o które w chwili zawierania umowy nie wiedział i nie mógł się dowiedzieć. W takiej sytuacji zakład ubezpieczeń ma prawo do uchylenia się od skutków

prawnych oświadczenia woli o ustaleniu takiej sumy ubezpieczenia, ponieważ działał pod wpływem błędu co istotnej cechy pojazdu, znacząco wpływającej na jego realną wartość. Ponadto w toku postępowania szkodowego ustalono, że przedmiotowy pojazd był wyprodukowany na rynek angielski, co było okolicznością nieznaną pozwanej chwili zawarcia umowy ubezpieczenia i oznaczało to konieczność przystosowania pojazdu z ruchu lewostronnego do prawostronnego, co wiąże się z ingerencją w strukturę nadwozia pojazdu i zmniejsza jego wartość, a niejednokrotnie przystosowanie do ruchu prawostronnego odbywa się nieprofesjonalnych zakładach. Ustalenia miały wpływ na weryfikację wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie mogła nie zasługiwać na uwzględnienie.

Żaden z podniesionych zarzutów nie mógł odnieść skutku.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjętą przez ten Sąd podstawę prawną rozstrzygnięcia. Przede wszystkim wskazać należy, iż powód zawarł umowę ubezpieczenia pojazdu z gwarancją stałej sumy ubezpieczenia, co wynikało z klauzuli nr 02 do OWU i z tego tytułu powód poniósł dodatkową opłatę. Klauzula nr 02 stanowi, że z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień umowy ubezpieczenia pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia pojazdów mechanicznych, za opłatą dodatkowej składki ubezpieczenia Autocasco zostanie rozszerzone w ten sposób, że za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia, uznawana jest suma ubezpieczenia określona w umowie, o ile suma ta została ustalona w zgodzie z § 15 ust. 1, 3-5 OWU. W sytuacji gdy suma ubezpieczenia nie została ustalona w zgodzie z § 15 ust. 1, 3-5 OWU, za wartość rynkową pojazdu w trakcie okresu ubezpieczenia przyjmuje się wartość rynkową z dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, a nie wyższą niż ustalona w umowie sumę ubezpieczenia.

§ 15 ust. 1 „Ogólnych Warunków Ubezpieczenia (...) Mechanicznych od U., Zniszczenia lub Uszkodzenia (Autocasco) Należących do Klientów I.” (C-AC-01/13) ma brzmienie: ubezpieczeniu pojazdów mechanicznych od utraty, zniszczenia lub uszkodzenia sumę ubezpieczenia deklaruje ubezpieczający. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać wartości rynkowej pojazdu na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia. Natomiast zgodnie z zapisem wartość rynkowa pojazdu jest ustalana w oparciu o system E. lub miesięcznik (...)E. „Pojazdy samochodowe – wartości rynkowe” z zastrzeżeniem ust. 2-3. W § 15 pkt. 3 OWU wskazano, że w przypadku braku możliwości określenia rzeczywistej wartości rynkowej pojazdu w oparciu o system E. lub miesięcznik (...) E. „Pojazdy samochodowe – wartości rynkowe”, ubezpieczający w porozumieniu z pozwanym może skorzystać z innego, wiarygodnego źródła specjalistycznego wspólnie uzgodnionego pomiędzy stronami. Zgodnie z § 15 pkt. 4 i 5 na wniosek ubezpieczającego pozwany przyjmuje sumę ubezpieczenia podwyższoną lub obniżoną o wartość większą niż 10 % w stosunku do wartości określonej w systemie E. lub w miesięczniku (...)Ekspert „Pojazdy samochodowe – wartości rynkowe”, pod warunkiem dokonania wyceny pojazdu przez uprawnionego rzeczoznawcę w zakresie techniki samochodowej. Koszt wyceny pojazdu przez rzeczoznawcę obciążał tę stronę umowy, która zleciła wycenę. Na wniosek ubezpieczającego, jeżeli ubezpieczony uprawniony jest do odliczenia podatku vat, suma ubezpieczenia określona jest bez uwzględnienia podatku vat.

Rację ma skarżący, że w sytuacji, gdyby ubezpieczający zataił dane mające wpływ na wartość pojazdu, to ubezpieczyciel mógłby uchylić się od oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu. W niniejszej sprawie pozwana w żadnym razie nie wykazała, iż złożone przez nią oświadczenie woli zostało złożone pod wpływem błędu. Okoliczność, którą wskazuje w uzasadnieniu apelacji, że w toku postępowania szkodowego dokonała ustalenia, że samochód powoda został wyprodukowany dla ruchu lewostronnego i został przystosowany do ruchu prawostronnego, co obniżyło jego wartość, jest okolicznością nie wynikającą z akt sprawy. Co więcej z dokumentów złożonych do akt wynika, że samochód powoda został sprowadzony z W., gdzie obowiązuje ruch prawostronny. Z dokumentów wynika też, że samochód ten był powypadkowy, ale okoliczność ta była doskonale znana przedstawicielowi ubezpieczyciela, który zawierał z powodem umowę i wynikała z dołączonych do umowy zdjęć zrobionych osobiście przez agenta

ubezpieczeniowego. Niezaprzeczoną także okolicznością w niniejszej sprawie było to, że w chwili zawierania umowy to agent ubezpieczyciela sam dokonał wyceny pojazdu w oparciu o profesjonalne systemy wyceny, którymi dysponował. Brak jest podstaw do przyjęcia, że powód zataił jakiegokolwiek istotne okoliczności dotyczące wartości pojazdu przy zawieraniu umowy.

Mając powyższe na uwadze uznać należy, iż wiążąca między stronami była klauzula 02, z której wynika że wiążąca dla stron jest wartość pojazdu na dzień zawarcia umowy a nie powstania szkody, co zabezpiecza właściciela przed spadkiem wartości pojazdu w okresie ubezpieczenia.

Warunek wynikający z § 15 pkt. 1 OWU słusznie został przez Sąd Rejonowy uznany za klauzulę abuzywną. Sąd odwoławczy w pełni podziela w tym zakresie ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W pełni należy podzielić również stanowisko Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zawarte w wyroku z dnia 1 kwietnia 2016 r. sygn. XVII Amc 1859/14

oraz Sądu Apelacyjnego w Warszawie zawarte w wyroku z dnia 5 grudnia 2017 r. sygn. VII ACa 895/17.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdził, że zgodnie z klauzulą nr 02 do umowy zostaje wpisana kwota odpowiadająca wartości rynkowej pojazdu ustalonej w oparciu o konkretny system. Konsument opłaca wyliczoną na tej podstawie składkę oraz opłatę dodatkową gwarantującą, iż wartość wpisana jako suma ubezpieczenia będzie obowiązująca przez cały czas trwania umowy. Kwestionowane przez powoda zapisy, pozwalają natomiast na weryfikację ustalonej uprzednio stałej sumy ubezpieczenia już po zawarciu umowy i opłaceniu przez konsumenta dodatkowej składki a w efekcie wypłacenie odszkodowania niższego od spodziewanego przez konsumenta.

Naruszenie interesów konsumenta przejawia się głównie w sferze ekonomicznej. Konsument godzi się płacić dodatkową, często bardzo wysoką stawkę, chcąc mieć gwarancję, że świadczenie, na które umówił się z ubezpieczycielem w przypadku zdarzenia zostanie przez niego spełnione na podstawie stałej wysokości wpisanej do umowy. W warunkach funkcjonowania przedmiotowych postanowień mogłoby zatem dojść do sytuacji, w której przy opłacaniu składek za dodatkową klauzulę „stałej sumy ubezpieczenia”, w uzasadnionym przekonaniu, że wartość rynkowa pojazdu została w momencie zawierania umowy ustalona w sposób prawidłowy, w momencie gdy dojdzie do szkody całkowitej pojazdu, ubezpieczyciel odmówi wypłaty kwoty odszkodowania odpowiadającej wysokości sumy ubezpieczenia, twierdząc, że wartość pojazdu, określona w umowie, została zawyżona, pomimo, że tę wartość, ustalono i wpisano do umowy, na podstawie oględzin i według wyceny dokonywanej przez przedstawiciela firmy ubezpieczeniowej, najczęściej jej agenta.

Postanowienie takie stanowi naruszenie dobrego obyczaju, poprzez próbę przerzucenia ryzyka związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na konsumenta.

W konsekwencji Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał, że klauzula umowna nr 02 jest sprzeczna z dobrymi obyczajami oraz w sposób rażący narusza interesy konsumentów i na podstawie art. 385¹ § 1 k.c. stanowi niedozwolone postanowienie wzorca umowy.

Nie jest zasadny również zarzut naruszenia art. 824¹ k.c. , zgodnie z którym ustalona suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody, o ile nie umówiono się inaczej. Przepis ten ma charakter względnie obowiązujący i strony mają wybór sposobu ustalenia wysokości należnego odszkodowania w przypadku powstania szkody, co musi wynikać z zapisu umowy, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy mając powyższe na uwadze na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako nieuzasadnioną.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu o treść art. 98 § 1 i 3 k.p.c. , na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 1800zł.

SSO Leszek Dąbek SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Gabriela Sobczyk